

דצמבר 2011

פילנתרופיה מתפתחת בארצות הברית

Growing Philanthropy in the United States

דוח זה נכתב בעקבות ממצאים שנאספו בפסגה לפילנתרופיה מתפתחת, כנס בהשתתפות 35 מהמנהיגים המשפיעים ביותר מרחבי התעשייה שלא למטרות רווח, שנערך בווישינגטון הבירה ביוני 2011. מהוועידה עלה כי למרות שבארבעת העשורים האחרונות גדלו הצרכים הפילנתרופיים של בני האדם ברחבי העולם, אחוז התרומה הכלל-ארצי בארצות הברית נשאר כשהיה ולא צמח כלל. המטרה העיקרית של הדוח היא להגביר את הנתינה באמצעות העלאת האיכות של חוויית התורם, פיתוח אמון הציבור בעמותות, קירוב העמותות לקהלים חדשים ושיפור המקצועיות של העוסקים בתחום. הכותבים אספו 32 המלצות מתוך דבריהם של המשתתפים בפסגה ומתוך נתוני מחקרים שהוצגו בה, במטרה להציג את הדרכים הטובות ביותר שעל העוסקים בתחום הפילנתרופיה לנקוט במטרה להביא לצמיחה של תחום זה. הדוח נוגע בתחומים רבים ומגוונים ביותר, ויוצר מסמך ייחודי של המלצות מלומדות, הניתנות ליישום מיידי. הדוח מוגש על-ידי חברת [Blackbaud](#), המספקת שירותים עבור עמותות ללא מטרות רווח, ועל-ידי Hartssook Institutes, עמותה לקידום הפילנתרופיה.

רקע לדוח

הדוח מתבסס על נתונים שנאספו בפסגה לפילנתרופיה מתפתחת שנערכה בווישינגטון הבירה, ביוני 2011, ומטרתו היא לבחון כיצד אנשי התחום עצמם יכולים לפתח את תחום הפילנתרופיה. מחקרים מראים כי בארבעת העשורים האחרונות גדלו הצרכים הפילנתרופיים של בני האדם לאור אסונות טבע רבים יותר, מספר הסכסוכים הצבאיים שהכפיל עצמו ועוד, והביקוש לתמיכה פילנתרופית גדל. לעומת זאת, אחוז התרומה הכלל-ארצי בארצות הברית נשאר כשהיה – שני אחוזים בממוצע מכלל ההכנסה של כל משק בית. נתונים אלה מתאימים גם לארצות אחרות ברחבי העולם. על העוסקים בפילנתרופיה כיום לדעת כיצד להשיג את מטרותיהם לאור אחוז הנתינה הסטטי הזה, ולמקסם את תוצאות הנתינה ככל האפשר.

ההמלצות העיקריות בדוח

הדוח עוסק ב-4 נושאים עיקריים, ומתוכם מפורטות הפעולות שהמתרימים והעמותות צריכים לנקוט כדי לשפר את חוויית הנתינה של התורם ולמקסם את הנתינה בדרכים שונות מהדרכים שהן נקטו עד כה. להלן כמה המלצות נבחרות המייצגות את ההמלצות בדוח:

נושא 1: הגברת האיכות של חוויית התורם

המלצה מספר 1: הגדרה מחדש של היחסים עם התורם והפיכתם ליחסים אישיים

המגזר מתרכז כיום במיקסום ההחזר מההשקעה שלו בגיוס תרומות, ומתייחס לתורם על פי הרווח שניתן לקבל ממנו ועל פי כמה ניתן למקסם את ההשקעה בו. אך התורמים לא רוצים שיתייחסו אליהם אך ורק על פי כספם, אלא רוצים להיות שותפים למימוש המטרה שלשמה פועלת העמותה. על העמותות לשבור את דפוסי היחסים הנוכחיים ולראות את התורמים כאינדיבידואליים השונים אלו מאלו וכבעלי שאיפות ומטרות שונות. על העמותות למצוא דרכים שונות וייחודיות לפעולה יחד עם כל תורם למימוש מקסימלי של תרומתו.

המלצה מספר 6: מתן שליטה רבה יותר לתורמים בבניית מערכת היחסים עם העמותה

יש לתת לתורם אפשרויות בחירה רבות יותר, בעיקר ביחס לדרכי התקשורת שלו עם העמותה ולדרכי הנתינה שלו. כך הוא ירגיש נוח יותר בהתנהלותו מול העמותה והנאמנות שלו אליה תגדל. הוא ירגיש שמכבדים את פרטיותו ושיש לו שליטה גדולה יותר בנוגע לדרכי התרומה.

המלצה מספר 9: חינוך כל הנוגעים בדבר בנוגע לחשיבות יצירת גישה משולבת לטווח ארוך

על העמותות להביא לידיעתם של כל הפועלים למען מטרה מסוימת מהו הרווח לטווח ארוך שהעמותה תוכל להשיג אם היא תנקוט בגישה משולבת של מהלך ההתרמה. מדובר לא רק בעובדי העמותה, הוועד המנהל והמתרמים, אלא גם באנשי התקשורת ובציבור הרחב. הם צריכים להבין את החשיבות של נקיטה בדרכי פעולה חדשות, כגון גישה אישית כלפי התורם, ואת חשיבות התכנון לטווח ארוך שאותו צריכה לאמץ העמותה.

נושא 2: פיתוח אמון הציבור ובטחונו במגזר השלישי

המלצה מספר 10: תמיכה במנגנון קבלת דוחות כספיים מהעמותות

על העמותות לפרסם את ביצועיהן הכספיים, ובכך לזכות באמונו של הציבור. על העמותות לפרסם את דוחותיהן באופן ברור וקריא, ולעודד עמותות אחרות לעשוות זאת.

המלצה מספר 13: עידוד עמותות ליצור "תיבת תלונות"

עמותות רבות נמנעות מפיתוח מנגנון טיפול בתלונות בשל חשש מיצירת מערכת ציפיות שבהן לא יוכלו לעמוד, וכתוצאה מכך להביא להפחתת האמון שנותנים בהן התורמים, אך למעשה טיפול נכון בתלונות מגביר את הנאמנות של התורמים לעמותה ואת רמת שביעות הרצון שלהם מפעילותה.

המלצה מספר 16: פיתוח מנגנון פיקוח עצמי

ישנם גופים ממשלתיים או פרטיים שעוסקים בפיקוח על הונאות, מנגנוני ייעוץ ואתיקה, אך אין גוף שעוסק ברגולציה של פרקטיקות הנתינה שבהן משתמשות העמותות. יש להקים גוף שיפקח על הסטנדרטים המקצועיים של העמותות, ויבסס את הדרכים הטובות ביותר ואת הסטנדרטיים החוקיים של גיוס תרומות. כך יקבעו קווים מנחים מינימליים שבהם צריכים לעמוד העוסקים במלאכה.

נושא 3: איתור קהלים חדשים, ערוצי פעולה חדשים וצורות פעולה חדשות שלהם פוטנציאל צמיחה חזק

המלצה מספר 18: שיפור פעילות המגזר השלישי בקרב צעירים

המגזר השלישי צריך לעודד את תחילת פעילות הנתינה כבר מגיל צעיר, למשל דרך הקמת תוכניות נתינה המיועדות לנערים, תוכניות כגון "הנתינה האשונה שלי" ועוד, ובכך ליצור אצלם הרגלי נתינה. כמו כן המגזר צריך להשתמש בטכנולוגיה החדשה הזמינה כיום כדי להגיע אל הצעירים, כגון מכשירים סלולריים, סביבות וירטואליות ועוד.

המלצה מספר 19: קידום הפעילויות של המגזר השלישי ברשתות החברתיות

היקף פעילות הנתינה ברשתות החברתיות עומד כיום על 11 אחוזים בלבד מסך כלל פעילות הנתינה המקוונת, וגם פעילות זו לא מתבצעת ברמה מקצועית. באמצעות הרשתות החברתיות ניתן לבנות את נאמנותו של התורם ולקבל את אמונו. מומלץ לפתח מנגנון של שיתוף הידע המקצועי של העמותות ושל הפעילויות השונות שלהן המבוסס על הרשתות החברתיות.

המלצה מספר 23: עידוד בעלי ההון לתכנן פעילות פילנתרופית משלהם

יש לעודד את בעלי ההון לבחון את יכולתם לתרום, ולהחליט בעצמם מהו האחוז מהונום שאותו הם רוצים לתרום. אומנם בעלי ההון מרגישים מחוייבות מסוימת לעסוק בפילנתרופיה, אך התרומה הטובה ביותר היא זו שנובעת מתוך רצון חופשי. כך ייתכן והם יחליטו בעצמם לתרום סכומים גדולים יותר מהסכומים אותם היו תורמים אילו היו מבקשים מהם סכום מסוים.

נושא 4: שיפור איכות ההכשרה של המתרימים ופיתוח של דרכי ההתרמה

המלצה מספר 26: השקעה בפיתוח המחקר של תחום הפילנתרופיה

רוב העמותות ללא מטרות רווח הן עמותות קטנות, ואין להם המשאבים ליצירת מחקר למטרת שכלול מנגנון הנתינה שלהן. למרות שיש מספר גופים אקדמאים שעוסקים במחקר, לא נאספים

מספיק נתונים על פעילות המגזר השלישי, בעיקר בשל מחסור במימון. ישנו חסר עצום בידע שלנו לגבי הדרכים שישפיעו ביותר על צמיחת הפילנתרופיה או לגבי התנהגות התורמים.

המלצה מספר 28: תכנון מערכת פיתוח מקצועי ומתן היתרים למגייסים

הכותבים ממליצים לשפר משמעותית את המערכת הנוכחית של פיתוח מקצועי ומתן היתרים למגייסי תרומות. צריך לשלב באופן טוב יותר את הפרקטיקות המקצועיות הטובות ביותר כיום עם המחקרים המתפרסמים, ולהתמקד בעיקר בהרגלי התורמים. בתור התחלה יש לחזק את מסלולי ההכשרה המקצועית ואת הקריטריונים לקבלת היתרים (הניתנים בארצות הברית) לעסוק בתחום. יש לשאוף לרמת מקצועיות גבוהה יותר ואחידה עבור כל המתרימים.

המלצה מספר 32: חינוך חברי הוועד המנהל בנוגע למורכבות פעילות גיוס התרומות

אחד המכשולים המקשה על התפתחות תחום הנתניה הוא חוסר ההבנה של חברי הוועד המנהל של העמותות השונות בנוגע לאופן גיוס התרומות הטוב ביותר. הם לא מבינים לעומק את תהליך גיוס התרומות או את תפקידם שלהם בתפקיד זה. יש לספק להם מידע חשוב כך שיוכלו ליצור מודל נתינה המתאים להם ולפעול ביעילות רבה יותר להשגת המטרות של העמותות. כמו כן, אם מגייסי התרומות עצמם ישמשו כחברי ועד מנהל, הם יבינו יותר לעומק את הפעילות הפילנתרופית, ויוכלו להביא לצמיחה גדולה יותר בתחום זה.

עיקרי הדברים ליישום העולים מהדוח

ההמלצות בדוח מסתכמות לכמה נושאים כלליים, שלדעת הכותבים על העוסקים בפילנתרופיה ליישם במהלך פעילותם בתחום:

- יש לספק מידע רב יותר לוועד המנהל של העמותה ולעובדיה, כדי שיהיו מוכנים לנקוט בפעולות הנדרשות לא רק כדי לנהל את ההון שלהם עצמם, אלא גם כדי לנהל את פעילויות גיוס הכספים שהם אמונים עליהן.
- יש לספק מידע רב יותר למתרימים עצמם, ולחנך אותם כך שידעו לבצע את עבודתם בצורה הטובה ביותר. כך החוויה של התורם תהיה איכותית יותר.
- יש לקבוע מספר מגבלות לפעילות נתינה, בעיקר בשל הדרך השגויה שבה הציבור תופס כיום את הפילנתרופיה, ובגלל האופן בה הפעילות מתנהלת. מדובר בדיווח שוטף על ניהול הכספים של העמותה, פיתוח מערכת בקרה עצמית ועוד.

- יש להשקיע בבניית תשתית נתינה שתשמש את כל העוסקים בתחום, כולל הקמת גוף חדש שיתמקד בריכוז המידע הנחוץ לצמיחת הפילנתרופיה. בין ההצעות שהועלו היו קביעת סטנדרטים אחידים לתהליכי גיוס הכספים והשקעה נרחבת במחקר.
- יש להקים מרכז מחקר שישווה בין נתוני מחקרים שונים ממגוון דיספלינות מחקריות הקשורות לתחום, ושיעסוק בעצמו במחקר רלוונטי.
- על העמותות ללא מטרת רווח לחשוב מחדש על האופן בו הן פועלות ועל טיב היחסים שלהן עם התורמים. במקום לראות בתורמים כמקור הכנסה בלבד ולהתמקד בניצול מערכת יחסים זו, עליהם להתמקד יותר ביחסים מול האדם הפרטי ובדרכים האינדיווידואליות שמתאימות להגברת יכולת הנתינה שלו.

לסיכום, קצרה היריעה מלפרט את כל ההמלצות העולות מהדוח, אך ניכר כי דוח זה הוא מקיף במיוחד, עוסק בתחומים מגוונים מאוד הקשורים לתחום הנתינה, ומייצג אנשים מהתחום ואת רחשי לבם. הכותבים מעורבים בתחום וכוונתם היא לקדם את הפילנתרופיה כולה, ואף יותר מכך - הם מתחייבים בדוח זה לאסוף צוותי עבודה שיפעלו על פי ההמלצות המפורטות בדוח, ובכך להטמיע את ההמלצות שלהם בעשייה הפילנתרופית היומיומית, ולהפוך למציאות.

על הכותבים

אדריאן סרג'נט הוא יושב הראש של קרן Robert F. Hartsook באוניברסיטת אינדיאנה, ארצות הברית. כמו כן הוא משמש כפרופסור ב-Nonprofit Marketing and Fundraising שבבית הספר לעסקים Bristol בבריטניה, וכפרופסור עמית לגיוס תרומות במרכז האוסטרלי לפילנתרופיה ולימודים בתחום העמותות באוניברסיטת Queensland לטכנולוגיה בבריטניה. הוא משמש סמכות בעולם בתחום השיווק וגיוס התרומות עבור עמותות ללא מטרת רווח.

ד"ר ג'ן שאנג היא פסיכולוגית המתמחה בפילנתרופיה, מהבודדות בעולם, ומשמשת כפרופסור ב-School of Public and Environmental Affairs באוניברסיטת אינדיאנה בבלומינגטון.

את הדוח המלא באנגלית ניתן למצוא בקישור הבא:

<https://www.blackbaud.com/nonprofit-resources/growing-philanthropy.aspx>

מסמך זה נכתב על-ידי פז רפפורט עבור שיתופים.

מומלץ להעביר, להפיץ ולהציג את החומרים לכל דורש/ת.